

Руслан Воробей

студент 1 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Долженко І.І.**,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
м. Київ

ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКІВ ІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах сучасних економічних перетворень, жорсткої міжнародної конкуренції на світових ринках товарів та послуг важливим інструментом реалізації зовнішньоекономічної політики держави є зовнішня торгівля, яка опосередковує практично всі види міжнародного співробітництва, включаючи спільну виробничу діяльність різнонаціональних суб'єктів, міжнародний трансфер технологій. Зовнішня торгівля спрямована на збалансування виробничих можливостей країни та переваг споживачів, дає змогу одержати дефіцитні товари, послуги, а також реалізувати надлишок окремих товарів, послуг, що не поглинаються внутрішнім ринком.

В Україні податкові надходження мають домінантне значення при забезпеченні наповнення доходної частини державного бюджету, оскільки за рахунок яких формується близько 78% його доходів. Утім, серед фіскальних доходів особливе місце займають податки від зовнішньоторговельної діяльності (податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції), акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), мито), які становлять майже половину податкових надходжень до бюджету та активно використовуються як пріоритетний фіскальний інструмент податкової політики. Хоча за останні роки

						Ввізне	Вивізне	
2013	339227	118834	96544	8947	13342	13264	78	35,0
Продовження таблиці 1								
2014	357084	136750	107287	16855	12608	12388	220	38,3
2015	534694	203390	138764	24326	40300	39881	419	38,0
2016	616283	236829	181453	35006	20370	20001	369	38,4
2017	793441	317060	250530	41989	24541	23898	643	39,9

Як свідчать статистичні дані, що наведені у таблиці 1, податки від зовнішньоторговельної діяльності у доходах Державного бюджету України у 2017 р. порівняно з 2016 р. зросли на 33,9 %, а порівняно з 2013 р. у 2,5 разів.

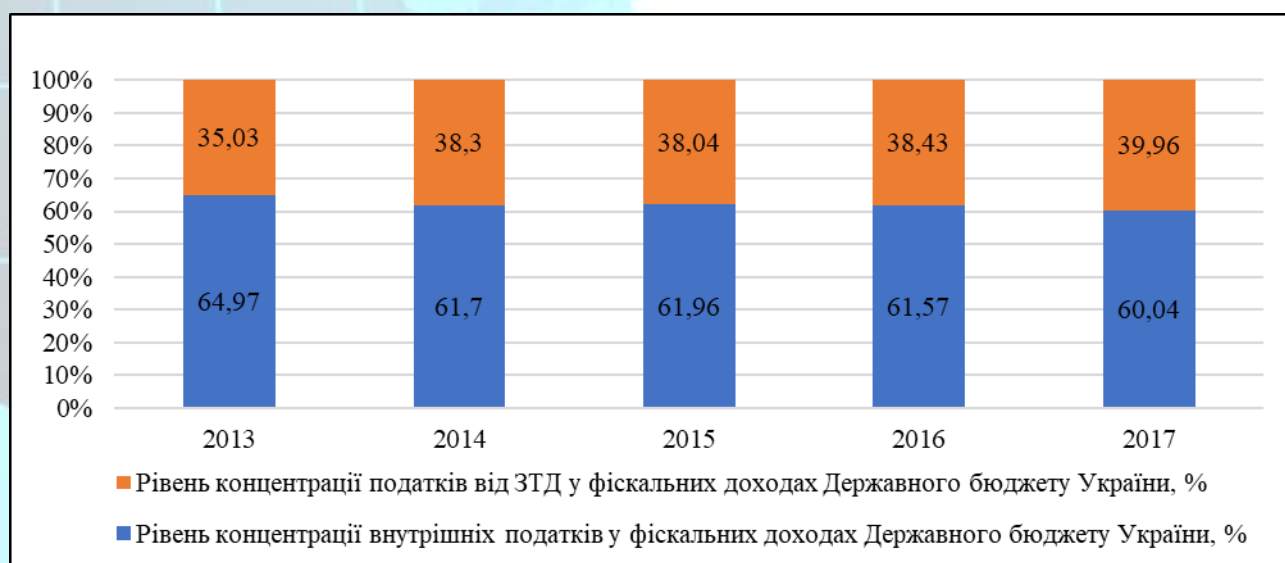

Рис. 1. Рівень концентрації податків від ЗТД та внутрішніх податків у фіскальних доходах Державного бюджету України в 2013-2017 роках

Рівень концентрації податків від зовнішньоекономічної діяльності в 2017 році збільшився на 4,93 % в порівнянні з показником 2013 року. Це, перш за все, пов'язано з значною девальвацією національної грошової одиниці в період 2015-2016 рр., що призвело до збільшення вартісних показників імпорту та експорту.

Як свідчать дані таблиці 2, у середньому податки від зовнішньоторговельної діяльності покривали витрати Державного бюджету на 33,62 %, що є досить високим показником.

Таблиця 2

Динаміка рівня покриття податками від зовнішньоторговельної діяльності витрат Державного бюджету України у 2014- 2017 рр.

Рік	Сума витрат Державного бюджету, млн грн	Загальна сума надходжень податків від зовнішньоекономічної діяльності до Державного бюджету, млн грн						Рівень концентрації податків від ЗТД в доходах Державного бюджету, %
		у т.ч.						
		Усього	ПДВ	Акцизний податок	Мито			
					Усього	у т.ч.		
			Ввізне	Вивізне				
2013	403 933	118 834	96 544	8 947	13 342	13 264	78	29,4
2014	435 137	136 750	107 287	16 855	12 608	12 388	220	31,4
2015	579 862	203 390	138 764	24 326	40 300	39 881	419	35,1
2016	686 545	236 829	181 453	35 006	20 370	20 001	369	34,5
2017	841 323	317 060	250 530	41 989	24 541	23 898	643	37,7

Таким чином, для виходу країни на міжнародні ринки товарів та послуг з метою підтримання платіжного балансу профіцитним та забезпечення належного рівня податкових надходжень від зовнішньоекономічної діяльності, доцільними є належне використання її економічного потенціалу, розробка ефективної торговельної політики, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника та платоспроможності національного споживача.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
3. Ціна держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cost.ua/>
4. Моніторинг сучасного стану надходжень податків від зовнішньоторговельної діяльності до Державного бюджету України // І. С. Луценко. – Економіка та держава – № 6. – 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.economy.in.ua/pdf/6_2015/15.pdf